

TO BUDE DOJÁK!

WILLIAM
SHAKESPEARE
**SEN NOCI
SVÄTOJÁNSKEJ**

Viliam Hriadel, František Výrostko

Slovenské komorné divadlo Martin uvádza

William Shakespeare
Sen noci svätojánskej

preklad: Ľubomír Feldek
úprava: Lukáš Brutovský
dramaturgia: Miro Dacho
scéna: Lukáš Brutovský
kostýmy: Zuzana Hudáková
hudba: Lukáš Brutovský

V inscenácii zaznie úryvok zo zboru Scenda, Amor, scenda, Imeneo! z opery W. A. Mozarta Idomeneo.

rézia: Lukáš Brutovský

predstavenie viedie: Janka Nosálová

text sleduje: Darina Mázorová

premiéra: 28. a 29. januára 2022 v Štúdiu SKD Martin.

Druhá premiéra divadelnej sezóny 2021/2022.

580. premiéra Slovenského komorného divadla Martin.

Scénu, stavbu, osvetlenie, zvuk, rekvizity, kostýmy a parochne pod vedením Andreja Agricolu, Petra Klaudínyho a Mariána Frkáňa realizovali: Mária Brachňáková, Nina Malková, Soňa Mušáková, Anna Paulovičová, Natália Svetláková, Juraj Bojnicky, Ľubomír Csicsai, Jaroslav Daubner, Jaroslav Fábry, Tomáš Had, Pavol Janský, Matej Kramár, Ján Kurhajec, Vladimír Mihálik, Peter Pecko a Zdeněk Polášek.

Kamila Heribanová, František Výrostko,
Viliam Hriadel, Zuzana Rohoňová, Tomáš Mischura,
Daniel Žulčák, Barbora Palčíková

Marek Geišberg, Lucia Jašková

OSOBY

A OBSADENIE

Tezeus, aténsky vojvoda	<i>Viliam Hriadel a. h.</i>
Hippolyta, kráľovná Amazoniek,	
Tezeova snúbenica	<i>Kamila Heribanová</i>
Lysander, mladý šľachtic,	
zaľúbený do Hermie	<i>Daniel Žulčák</i>
Demetrius, mladý šľachtic,	
zaľúbený do Hermie	<i>Tomáš Mischura</i>
Hermia,	
zaľúbená do Lysandra	<i>Barbora Palčíková</i>
Helena,	
zaľúbená do Demetria	<i>Zuzana Rohoňová</i>
Egeus, Hermiin otec	<i>František Výrostko</i>
Oberon, kráľ víl	<i>Marek Geišberg</i>
Titania, kráľovná víl	<i>Lucia Jašková</i>
Víly v službách kráľovnej Titanie	<i>Alena Pajtinková, Nadežda Vladařová</i>
Puk, alebo Robin Potmehúd,	
Oberonov zabávač a zástupca	<i>Tomáš Grega</i>
Peter Väzba, tesár; Prológ z hry v hre	<i>Ján Dobrík</i>
Kubo Klbo, tkáč; Pyramus z hry v hre	<i>Matej Babej</i>
Fero Píšťala, opravár mechov;	
Tisba z hry v hre	<i>Jaroslav Kysel</i>
Tomáš Zobáčik, drotár; Stena z hry v hre	
	<i>Robert Sipos, posl. AU / Miro Dacho a. h.</i>
Hoblík, stolár; Lev z hry v hre	<i>Michal Gazdík</i>
Martin Ihlička, krajčír;	
Mesiac z hry v hre	<i>František Mikuš, posl. AU</i>
Hudobník	<i>Marián Frkáň a. h.</i>

A photograph of a theatrical performance. Five actors are in a dynamic pose on a dark stage. On the left, a man in a white double-breasted suit and a patterned tie holds a black cane. Behind him, another man in a red shirt and brown pants is bent over. In the center, a woman in a long white dress is leaning forward. To her right, a man in a white t-shirt and light-colored shorts is in a crouching position. On the far right, a man in a grey jacket and dark trousers is leaning forward. The lighting is dramatic, casting strong shadows.

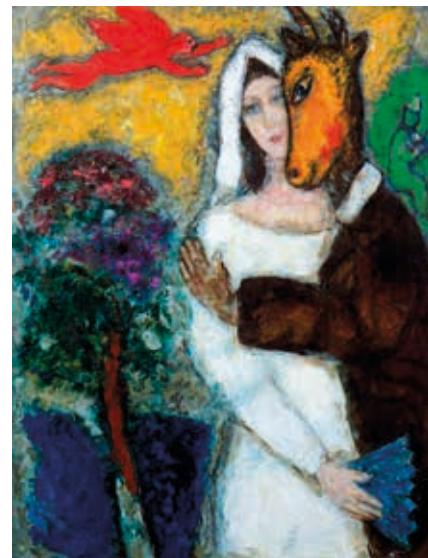
František Výrostko, Jaroslav Kysel, Barbora Palčíková,
Daniel Žulčák, Ján Dobrík

„Ja nie som básnik, ktorý posadí
do svojich veršov krásu maľovanú,
primaľuje k nej nebo v pozadí,
na prirovnania melie milovanú,
stvorí z nej pyšne slnko, mesiac, zem,
doprostred sadu jarných kvetov ju dá,
spraví jej z morských perál diadém
a zo všetkých sfér pridá všetky čudá.
O láske píšem prosto, bez príkras –
nech z mojich sonetov sa zatrbliece
ako ten detský úsmev, aj keď jas
jasnejší majú na nebesiach sviece.
Nech prikrášľujú tí, čo kupca našli.
Ja nepredávam. Môj verš neprikrášli.“

SHAKESPEARE, William. *Sonet 21.*
Preklad: Lubomír Feldek.

Často se mě ptají: „Jaké je téma *Snu noci svatojánské*?“ Na tuto otázku existuje jenom jedna odpověď, stejná jako kdyby se ptali třeba na šálek. Podstatou šálku je jeho šálkovitost. Říkám to úvodem, abych ukázal, proč zdůrazňuji nebezpečí skrytá v pokusech definovat téma *Snu*. Příliš mnoho inscenací, pokusů o vizuální interpretaci se zakládá na předem formulovaných myšlenkách, jako by bylo třeba je ilustrovat. Podle mého názoru bychom se v první řadě měli pokusit znova objevit hru jako živou bytost; teprve potom budeme schopni analyzovat, co jsme objevili. Teprve když dozkouším hru, mohu produkovat vlastní teorie. Pokládám za šťastí, že jsem se o to nepokusil dřív, hra by totiž nevydala svá tajemství.

BROOK, Peter. *Pohyblivý bod*.
Praha : Ypsilon, 1996, s. 107.

Marc Chagall: A Midsummer Night's Dream

NÁZOV HRY

Podle tradičního českého znění je to noc *svatojánská*: do slova přeloženo je to jakási noc „*středoletní*“. Ale název *Středoletní noc* sen zněl toporně a vyumělkovaně už Františku Douchovi a nenapovídal by nic, zdaleka ne to, co originál, i když jiné jazyky, jako němčina, ruština, či francouzština, se spokojily s pouhým neutrálním *Snem letní noci*. Náhrada „*středoletní noci*“ „*nocí svatojánskou*“ potřebuje však, to za prvé, vždycky znova a znova v divadelním programu či v knižní poznámce vysvětlovat a (to je ještě druhá nevýhoda) zcela nevhodně vnáší do titulu jakési zbožné křesťanské konotace.

Na první pohled se zdá být aspoň věcně správná. Za „*středoletní léto*“ se v angličtině pokládá období kolem letního slunovratu (21. červen) a „*středoletní noci*“ se rozumí předvečer 24. června, odpovídající vskutku přesně naší noci svatojánské, čarovné i bláznivé, za které také víly a nadpřirozené mocnosti všeho druhu mají podle staré, ovšem předkřesťanské tradice nad člověkem největší moc: odtud pak bláznivost jejich původně zřejmě orgiastických počinání. (...) Až na to, že dramatický dialog tuto konkrétní letní noc vůbec nereflektuje, ale ukazuje (...) na noc prvomájovou.

(...)

Projděme si „*středoletní*“ historii ještě jednou. „*Lunacy*“ (a „*lunatic*“), dodnes běžný anglický výraz pro šílenství a šilence, je ovšem odvozeno od matoucí, bláznivé luny. Za Shakespearových časů byl to moderní výraz (...), který měl vyjadřovat zvláště přechodné stavy šílenství, přičítané právě působení luny. „*Středoletním měsícem*“ (*midsummer moon*) rozuměl alžbětinec, stejně jako moderní Angli-

čan, lunární měsíc, ve kterém nadchází „*středoletní den*“, kdy všecko stvoření, člověka nevyjímaje, stojí pod vlivem luny a dopouští se mimo jiné – jak si i moderní psychologie všímá – sexuálně agresivního chování. Odtud spojení „*midsummer madness*“ jako výraz pro záchvat šílenství, nezávislý už na čase, který mu původně dal jméno. Už původní název *A Midsummer Night's Dream* evokoval zřejmě takovou bláznivou noc, v níž člověk ztrácí soudnost a vládu nad sebou, spíše než konkrétní čas děje, takže překlad *Sen bláznivé či dokonce šílené noci* by byl smyslu blíže. V každém případě, všechna původní mnohoslibná sémantická energie originálu je tradičním českým „*svatojánským*“ překladem znezřetelněna a paralyzována.

LUKEŠ, Milan. *Mezi karnevalem a snem. Shakespearovské souvislosti*. Praha : Divadelní ústav, 2004, s. 133 – 135.

Sen noci májovej (prem. 1. 7. 1961, réžia: Pavel Rímsky) Dengľavý (Bercio Augustiny), Piskor (Anton Januš), Klbko (Tibor Bogdan), Riňa (Ján Hečko), Hoblík (Ivan Folkman), Poleno (Štefan Mišovic)

KOREŠPONDENCIA PRVÉHO PREKLADATEĽA

Hviezdoslav Škultétymu

Jožko môj!

Konečne doprekladal som „Sen noci svätojánskej“ i posielam Ti ho razom celý k uverejneniu dľa osobného dohovoru. Vari podaj ho až v troch číslach: v jednom dva prvé akty, v druhom tretí čo najdlhší, a dva ostatné v treťom. Ak aj osobitný odtisk bude, prosím o jeden viazaný pre seba. –

Sen noci májovej (prem. 1. 7. 1961, rézia: Pavel Rímsky) Beta Godavová (Hermia), Štefan Halás (Demetrius), Puk (Marica Bálintová), Oberon (Sla-vo Drozd)

Kus je nie z tých dlhších, a predsa vzal mi hodne času: je v ňom mnoho rýmovania, a chcel som ho i v tomto bo-de podať čo najvernejšie. Potom mytológia ma stála mnoho lámania hlavy. Sládek napr. si poľahčil tým, že prejal z nemčiny *elfov* a upotrebuje ich v mužskom i ženskom rode, ako sa mu hodilo do krámu. S týmto som sa ja nevedel nijak spriateliť, ale hľadel som radšej nášmu ľudovému bájosloviu prispôsobiť veci a pristrihnúť osobnosti. Neviem, či a nakolko sa mi to podarilo. Tak povestného „Pucka“ menujem „Znachorom“; „škriatky“ a „víly“ sú bežné názvy u nás. K označeniu *drobných* duchov (roztomilé to figúrky tie v službe Klbka!) používam zloženiny (iste neštastnej, ale čo robit!!?) škriatky-víľčatá (tedy *deti víl*: ako? nebolo by lepšie „víľatá“, aby z toho *víľčatá* neboli asnád *víľčatá*?). – Rozhodni Ty, filológ! Ked' môže byť „rusalča“ = od rusalky (tieto považujem dľa nášho bájoslovia čisto za „vodné panny“), tedy od víly asnád tiež = víla alebo víľča. K prípadnej oprave názov ten predchodí len dva razy: na titulnom liste a na str. 30 hned zhora. A ešte i s Puckom som mal do roboty znova: v pôvodine pomenovaný je „alebo *Goodfellow*“ = dľa Nemca „Gutgeselle“, dľa Čecha „Dobrá kopa(?)“ a dľa Maďara „Robin-pajtás“; tedy ako v slovenčine? *Priateľ* je prietický pochop oproti tomu „fellow“ = skoro lumpák, darebák etc; *kamarát* nie našské: nuž použil som „čeladník“, čo je trochu i zláhčovacím názvom.

Teraz už keby tento kus tak u vás previedli! Čo myslíš? K Shakespearovi nebodaj sa ešte vrátim;¹ tiahne ma to k nemu neodolateľne; je on ozaj – jediný, sám svet! Ak Ti časom pošlem ešte niečo z tých „Steskov“, nože, prosím Ča, oprav mi označené Ti tlačové chyby.

Zbohom!

Tvoj Pavol

V D. Kubíne 4/II 1905

¹ Hviezdoslav zo Shakespeara nepreložil už nič iného. Predtým však *Hamleta*.

Miro Dacho, Jaroslav Kysel, Michal Gazdík, Ján Dobrík,
František Mikuš, Matej Babej

Škultéty Hviezdoslavovi

Paľko drahý!

Ďakujem za opravy. Práve chcel som Ťa prosiť o ne; boli mi súrne potrebné, aby sa odtisk mohol dohotoviť.

Rozumie sa, dám ich v Pohľadoch na konci 3. aktu. – Nezabudol som ani na opravy posledných *Steskov*. Ale v prvom čísle po obdržaní nedal som ich z tej príčiny, že tak svojím časom fažšie by ich bolo nájsť. (Boli by mohli totiž ísť pri prekladoch z Petőfího.) A potom, keď si mi posielal *Sen noci svätojánskej*, i sám utvrdil si ma v tom, že dobre bude umiestiť tie opravy pri najbližšej partii *Steskov*. (Tým i ubezpečil si ma, že bude pokračovanie.)

Lichard² teší sa Snu noci svätojánskej preto, že budú môcť zahrať Shakespearu, ja zas teším sa mu pre Pohľady.

Milostivej panej, prosím Ťa, budď láskavý vyridiť, že s rukopisom urobím tak, ako mi ráčila naložiť.

So srdečným pozdravením
Tvoj oddaný Škultéty

9/III 1905

² Milan Lichard (1853 – 1935) – vtedy správca Kníhtlačiarskeho účastného spolku v Martine, zberateľ a upravovateľ slovenských ľudových piesní, popredný divadelný ochotník. – *Sen noci svätojánskej* však martinskí ochotníci nehrali.

Škultéty Hviezdoslavovi

Paľko drahý!

Neospravedlnil som sa Ti, prečo prišli *Stesky* len v 2. čísle. Keď dostal som totiž rukopis, už tri hárky 1. čísla boli vytlačené, – nielen vysádzané, ale i vytlačené. Na posledný, štvrtý, hárok i tak neboli by sa zmestili – nuž nepozostávalo mi inšie, ako dať sádzať do 2. čísla. Veru nerád. Mať Tvoj rukopis, a predsa bez Tvojho mena vychodiť s číslom, s 1. číslom!

Súčasne posielam Ti korektúru 6. a 7. hárku Tragédie človeka s prosbou, aby si to ráčil prebehnuť a opraviť chyby. List, v ktorom si mi vyznačil vari jednu chybu, nestihol som dať k ostatným Tvojim listom a bez väčšieho prekladania (mám tesnú izbu!) netrúfam si ho nájsť. Reku, pošlem korektúru Tebe, mne sa oblahčí a Ty odpustíš pre unúvanie.

„Sen noci svätojánskej“ toho roku azda už vidíme v Martine na javišti. Najmä Lichard zaujíma sa za to. On to spomínava Tvoj preklad v Nár. novinách. Madáchov originál vie zväčša nasepamäť, teraz kocháva sa už v Tvojom texte a zadeklamoval by Ti ktorúkoľvek partiu i o polnoci zo sna zburcovaný.

(...)

Lenže zabúdam na to, čo je pre mňa najhlavnejšie. Na rukopis do Pohľadov, Paľko drahý! Bude? Môžem očakávať? Snažne Ťa prosím.

So srdečným pozdravením
Tvoj oddaný Škultéty

10/III 1906

Alena Pajtinková, Tomáš Grega, Nadežda Vladařová

ROZHовор S ČESKÝM PREKLADATEĽOM MARTINOM HILSKÝM

Jak došlo k vašemu prvnímu překladu Shakespeare?

To byla pro mě ta chvíle, kdy člověk stane na křížovatce. Znáte to. Zvyknete si na určitou rutinu a pak najednou přijde situace, kdy máte udělat něco neobvyklého, atypického, jít do něčeho nového. A jde o to mít na to a taky k tomu najít odvahu. Ale podstatné je, aby ta situace přišla. Na začátku osmdesátých let jsem překládal americkou a britskou prózu a trochu i současné drama, ale nenapadlo mě přeložit Shakespearea. A najednou v roce 1983 přišel režisér Karel Kříž, který předtím režíroval Shafferova *Amadea* vém překladu, a požádal mě, abych pro něho přeložil *Sen noci svatojánské*. Trochu jsem se zapotácel, ale neřekl jsem nic, šel jsem domů a v noci si četl *Sen*. Po pravdě řečeno, nejdřív jsem to vzdal. Pak jsme se znova sešli a on mi řekl, že by byl rád, kdybych ten překlad udělal, protože chce, aby byl moderní, a pokládal za velkou výhodu, že jsem zatím orientován ryze na současnou literaturu. Začali jsme si o tom povídат a já to nakonec zkusil. Načrtl jsem si první scénu a pak jsem se chytl, ale přiznám se, že trvalo asi půl roku, než jsem se pevně rozhodl, že to udělám, a hlavně nabyl jistoty, že jsem toho schopen. Překládat současnou hru a překládat Shakespearea, to není změna titulu, to je změna daleko závažnější. Překladatelsky je to pouť do zcela odlišné krajiny. Práce na překladu Shakespearea vyžaduje jinou techniku, jiné znalosti, jiný způsob interpretace, všechno je jinak.

To vypadá skoro jako skok do neznáma.

Přesně tak. Naproti domu, kde od narození bydlím, bývalo staveniště a my jsem tam s klukama chodili kouřit a ská-

Daniel Žulčák, Barbora Palčíková

Tomáš Grega, Matej Babej

kat do hromad písku. A já si pamatuju to rozhodování skočit třeba z výšky dvou metrů. Bylo to bezpečné, do písku se člověk zabořil, ale vím, co to bylo sebrat odvahu. „Skoč“, volali kluci a já pak skočil. No a začít překládat Shakespeara byl podobný skok.

Ještěže vás k němu Karel Kříž vybízel...

Nebýt této náhody, pravděpodobně bych Shakespeara ne-překládal. Ale bylo mi právě čtyřicet let, něco jsem prožil, měl jsem určitou životní i profesionální zkušenosť, a tak se mi to se Shakespearem sešlo. Stalo se, že jsem si *Sen* při překladu pro sebe objevil. Nahlédl jsem tuto hru nejen jako čtenář, ale jako člověk, který každé její slovo musel stokrát obrátit a vyzkoušet všechny možnosti jeho překladu. To je úplně jiná záležitost než čtení, protože musíte přemýšlet nejen o tom, co v tom konkrétním textu je, ale jaké jsou v něm významové vazby, a zkoušet mnoho možností, jak to vyjádřit česky. To znamená, že první fáze procesu překladu je několikanásobné, velmi hloubkové či hlbinné čtení. Překlad Shakespearea je mimo jiné poznání zcela zvláštního druhu. Pro mě tohle byl objev. A hlavně obrovská radost. Zjistil jsem, že překládat Shakespearea je většinou extrémně obtížná práce, ale že mě to možná právě proto strašně baví. Baví mě jít na doraz a zkoušet meze možného.

Se Shakespearem vám – univerzitnímu pedagogovi – ovšem do života vstoupilo také divadlo.

Byl jsem poprvé pozván do divadla, abych tam o hře promluvil k hercům. Mluvit na veřejnosti mi vždycky čnilo potíže. Byla to překážka, kterou jsem musel překonat. Vůbec to nebylo snadné. Z univerzity jsem na to byl sice už zvyklý, ale divadelní publikum složené především z herců

je úplně jiné. Divadelníci dovedou klást velmi obtížné, nečekané otázky dané jejich intuicí a potřebou role, kterou ztělesňují. Nevěděl jsem, jak to dopadne. Nakonec to byla nádhera. Ukázalo se, že tréma vyvolala nějaký adrenalin, který do mého výkladu o *Snu noci svatojánské* vnesl jistou dramatičnost.

Díky překladům Shakespeara jsem poznal úplně jiné prostředí a jsem za to moc vděčný. Překladatelská práce je ne-smírně osamělá, jsou to hodiny, dny, měsíce a roky času prosezeného u stolu a textu. Přijít do divadla, mluvit s režisérem, dramaturgem, scénografem, autorem hudby, a především s herci, je zkušenosť úplně jiného druhu – jsem okamžitě částí většího celku, patříte tak trochu do tvůrčího týmu dané inscenace.

KORECKÁ, Ludmila. *Martin Hilský – Když ticho mluví*. Praha : Portál, s. r. o., 2007, s. 33 – 35.

Sen svatojánskej noci (prem. 7. 9. 1985, rézia: Roman Polák) Lysander (Marián Geišberg), Hermia (Marta Sládečková), Egeus (Štefan Halás), Demetrius (František Výrostko), Helena (Luba Hlaváčová)

ROZHOVOR SO SLOVENSKÝM PREKLADATEĽOM ĽUBOMÍROM FELDEKOM

Čitatelia tvojich prekladov žasnú, z kolkých jazykov preklaďaš. Koľko ich ovládaš?

Prekladám básnické hry. Stačí mi ovládať dva jazyky. Slovenský a básnický. Na cudzí jazyk mám vždy spolupracovníka. Raz to bol gréčtinár Július Špaňár, inokedy sinologička Dana Kalvodová. S prekladami Shakespeara a Schillera mi pomáhala dcéra Lubomíra. A s prekladmi z ďalších jazykov dcéra Anna Lara.

Viem, že už v Prahe si prebásnil aj Schillerovu hru Mária Stuartová, ktorú v réžii Vladu Strniska uviedlo bratislavské Hviezdoslavovo divadlo v roku 1999. Aj Nezvalovu Manon Lescaut, ktorá mala v réžii Juraja Nvotu premiéru na Malej scéne SND v roku 2005. Hlavne si však v Prahe začal svoju shakespeareovskú šnúru. Už tam si sa pustil do prebásňovania Shakespeareových Sonetov. Bol si pri zrode pražských Letních shakespeareovských slavností, ku ktorým sa neskôr pripojili aj bratislavské, a dodnes s tým festivalom spolupracuješ.

K spolupráci ma prizvali jeho zakladatelia Michal Rychlý a Alexej Pyško. Agentúra SCHOK uviedla v réžii Vladu Strniska hru *Zkrocení zlé ženy* dvojjazyčne, s českými a slovenskými hercami. Môj slovenský preklad troch postáv (Katarína – Anna Javorková, Bianca – Diana Mórová a Baptista – Marián Zedníkovič) sa dopĺňoval s českým prekladom Martina Hilského. Kompletný slovenský preklad som urobil až na podnet dramaturgie SND, ktoré ho uviedlo v sezóne 2007/2008 v réžii Petra Mikulíka.

Kto v roku 2000 v Prahe prekladal svoju časť ako prvý?

Martin Hilský. Ja som iba triafal do jeho prekladu replikami slovenských hercov. No aby agentúra SCHOK mohla vôbec dostať ten nápad, že ma osloví, musela najprv vedieť, že mám so Shakespearom čosi spoločné. A o to „čosi“ sa už v roku 1994 v Bratislave postaral režisér Ľubomír Vajdička, ktorý uviedol môj preklad *Sna svätojánskej noci*.

A už vtedy si si - pri prekladaní tej hry v hre, ktorú hrajú aténski remeselníci - zašantil aj s Hviezdoslavom.

Reč aténskych remeselníkov hýri malapropizmami a absurdným humorom, nebráni sa odlišnosti. Vďaka tomu,

Sen svätojánskej noci (prem. 7. 9. 1985, rézia: Roman Polák) Truhlík (Martin Horňák), Plechoš (Ján Kožuch), Štangľa (Ivan Giač), Klbko (Michal Gazdík), Drevák (Anton Šulík)

a isto aj preto, že činohra SND, pre ktorú preklad vznikal, niesla meno P. O. Hviezdoslava – som sa rozhodol použiť vo vloženej hre o Pyramovi a Tisbe Hviezdoslavov preklad zo začiatku 20. storočia.

Ako to prijalo obecenstvo?

Ked' Pyramus v Hviezdoslavovom preklade spácha samovraždu, komentuje to takto:

Hoj, slzy, v prúd!
Von, meč ty, vrúť
v Pyrama hruď svoj hák:
hej, v ľavý pup,
kde srdce hup! –
tak umriem, tak, tak, tak.
Už skonal som,
bzik! Prievalcom,
duch chmatnul nebies lem;
zhas, jazyk, knôť!
Mesiačku, schod!'
No, mriem, mriem, mriem, mriem.

(Pozn. LF pridal jedno „mriem“ navyše.)

Koho by to nepobavilo? Tú koláž potom zopakovala aj ďalšia inscenácia v štúdiu VŠMU³. No nielen Ľubomír Vajdička. Spolupráci s pražským letným festivalom predchádzala ešte jedna bratislavská inscenácia. V roku 1996 v rézii Enikő Eszényi uviedlo Hviezdoslavovo divadlo môj preklad Shakespearovej komédie *Ako sa vám páči*.

FELDEK, Anna Lara & Ľubomír. *Hop alebo Trop*
(Rozhovor s dramatikom).

Bratislava : Slovart, 2021, s. 264 a 235 – 236.

Prerývané, krátené.

³ Inscenáciu režíroval Juraj Šulík a kolektív tvorcov získal ocenenie DOSKY 1999 v kategórii objav sezóny.

V programu, který byl ke stratfordské inscenaci Petra Brooka připraven, bylo citováno všeho všudy půl tuctu výroků k této Shakespearově hře, od šedesátých let devatenáctého po šedesátá léta dvacátého století. Citáty ve stratfordském programu se týkaly sugestivity slova, snu, snovosti, schopnosti a potřeby jakéhosi vnitřního zření, subjektivního osvojování imaginací a duchovním aktem. Vodítkem k této inscenaci mělo být pár slov z režisérova *Prázdného prostoru* („...musíme rozevřít své prázdné dlaně a ukázat, že opravdu nemáme nic v rukávu...“) a dvě ukázky z textu hry: ta druhá, krátká dialogická výměna mezi Theseem a Hippolytou, byla citována. Hned pod ní následoval úryvek z Mejercholda: „...z napětí mezi kreativitou herce a imaginací diváka vzejde čistý plamen.“

Není vždycky důležité, co stojí v programu. Tento sešitek však ani nelhal, ani nenadsazoval: jenom napovídal. Jako ten vážný přednes těch několika citovaných řádků, obvykle odbytých jako ironický komentář k upatlané ochotnické hře, který jim propůjčil mimořádnou váhu a měl hodnotu textově-kritického objevu.

LUKEŠ, Milan. *Mezi karnevalem a snem.
Shakespearovské souvislosti.*
Praha : Divadelní ústav, 2004, s. 146 – 147.

„Čo mi to Láska stvára s očami,
že nechcú vidieť veci v pravom stave?
Ak vidia – potom súdnosť chýba mi,
čo správne zazrú, cenzurujem v hlave.
Je ozaj krásne to, čo sa im páči?
Prečo to nevidí aj okolie?
Nie je? Nuž majú pravdu posmievači:
ľúbiace oko nie je sokolie.
Ked' nespavosť a pláč mu kazia zrak,
ako má vidieť také oko, ako?
Nie div, že vidí všetko naopak.
Ved' čo už vidí slnko spoza mrakov?
Robíš ma, ľstivá láska, v plači slepým –
a slepým zrakom bez chýb si ťa vštepím.“

SHAKESPEARE, William. *Sonet 148.*
Preklad: Lubomír Feldek.

Matej Babej, Michal Gazdík, František Mikuš,
Miro Dacho, Ján Dobrík, Jaroslav Kysel
(v popredí Kamila Heribanová, Viliam Hriadel)

ZOZNAM INSCENÁCIÍ HRY A MIDSUMMER NIGHT'S DREAM V PROFESSIONÁLNYCH DIVADLÁCH NA SLOVENSKU

ČINOHRA

Názov	Premiéra	Divadlo
Sen noci svätojánskej	11. 3. 1920	Slovenské národné divadlo
Sen noci svätojánskej	23. 2. 1924	Slovenské národné divadlo
Sen noci svätojánskej	7. 9. 1935	Slovenské národné divadlo
Sen noci svätojánskej	24. 10. 1942	Slovenské národné divadlo
Sen májovej noci	1. 7. 1961	DSNP Martin
Sen noci svätojánskej	9. 9. 1961	Krajové divadlo Trnava
Sen noci májovej	28. 6. 1963	Divadlo Jonáša Záborského Prešov
Sen noci svätojánskej	13. 11. 1965	Slovenské národné divadlo
Sen svätojánskej noci	7. 9. 1985	DSNP Martin
Sen noci svätojánskej	6. 4. 1990	Divadlo Jonáša Záborského Prešov
Sen noci svätojánskej	7. 5. 1994	Slovenské národné divadlo
Sen noci svätojánskej	21. 4. 1995	Divadlo Andreja Bagara Nitra
Sen noci svätojánskej	23. 11. 1998	Divadelná fakulta VŠMU
Sen noci svätojánskej	31. 5. 2002	Fakulta dramatických umení AKU
Sen noci svätojánskej	16. 11. 2002	Divadlo Jána Palárika Trnava
Sen noci svätojánskej	31. 1. 2003	Jókai Színház Komárno
Sen noci svätojánskej	19. 12. 2003	Mestské divadlo Žilina
Sen noci svätojánskej po štyristo rokoch	22. 4. 2005	Spišské divadlo Spišská Nová Ves
Sen noci májovej	23. 3. 2006	Fakulta dramatických umení AKU
Sen letnej noci	21. 12. 2006	Divadelná fakulta VŠMU
Sen noci svätojánskej	1. 7. 2007	Letné shakespearovské slávnosti
Sen noci svätojánskej	7. 2. 2010	Divadlo Meteorit
Sen noci svätojánskej	15. 11. 2010	Divadelná fakulta VŠMU
Sen noci svätojánskej	4. 2. 2011	Divadlo Jonáša Záborského Prešov
Sen svätojánskej noci	16. 2. 2012	Divadlo ASTORKA Korzo '90
Sen noci svätojánskej	24. 4. 2015	Štátne divadlo Košice

OPERA

Názov	Premiéra	Divadlo
Sen noci svätojánskej <i>Hudba: Benjamin Britten</i>	21. 4. 1962	Slovenské národné divadlo
Sen noci, kedy je leto v polovici <i>Hudba: Mendelssohn-Bartholdy</i>	29. 6. 1994	Komorná opera

BALET

Názov	Premiéra	Divadlo
Sen noci svätojánskej <i>Hudba: Peter Žagar</i>	20. 1. 2006	Slovenské národné divadlo

bulletin k inscenácii *Sen noci svätojánskej*

zostavil: Miro Dacho

foto: Braňo Konečný

vizuál: Dalibor Palenčík

layout: Ivan Bílý

tlač: P+M Turany, s.r.o.

cena: 2 €

Slovenské komorné divadlo

Divadelná 1, 036 80 Martin

Tel.: 043/422 40 98

www.skdmartin.sk

riadič: Tibor Kubička

umelecký šef: Lukáš Brutovský

Zriaďovateľom Slovenského komorného divadla Martin je Žilinský samosprávny kraj.

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

Hlavný partner

GALÉRIA
MARTIN

BILLA
NEWYORKER
LINDEX
SPORTISIMO
DATART
H&M
SLOVENSKÁ

www.galeriamartin.sk

Partner inscenácie

NADÁCIA
T A T R A   B A N K Y

HEREČKY A HERCOV SKD MARTIN
V INSCENÁCIÁCH SEZÓNY OBÚVA

ecco®

www.ecco.com

Partneri inscenácie

Príjemné kultúrne zážitky
vám želá

vlmedia
REKLAMA A PROPAGÁCIA

www.vlmedia.sk

RODINNÉ VINÁRSTVA,
KTORÉ V REŽAZCOCH NEKÚPITE

Vino? Jedine od Sommeliera.

MARTIN - ĽADOVEŇ 10:00 - 22:00 h.

www.sml.sk

Stredoslovenská
distribučná

HOTEL
TURIEC

PRÍď SA NA TO POZRIEŤ

A VYBER SI TO SVOJE

FOŠŇA CENTRUM

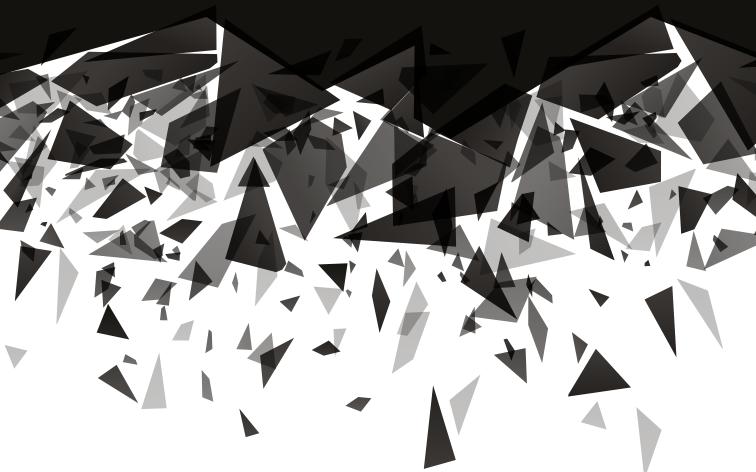
REZIVO • OSB DOSKY • TATRANSKÝ PROFIL

DCP timber • MARTIN • KOŠÚTY 2. (pri Probugase)

043-43 00 421 www.dcp.sk

infinity

nekonečne veľa možností
www.infinityreklama.sk

30 rokov na Slovensku
Mercedes-Benz

Spotreba paliva kombinovaná: 8,8 – 5,4 l / 100 km. Emisie CO₂ kombinované: 199 – 143 g/km.

Nová GLB. Sila má mnoho podôb

Prečo si vybrať práve ju? V sériovej výbave ponúka viac než je obvyklé.

Už od

38 766 € s DPH

V sériovej výbave získavate:

- priestor až pre 7 cestujúcich a ich batožinu,
- 8-stupňová dvojspojková automatická prevodovka 8G-DCT,
- cívacia kamera,
- multimedialny systém MBUX,
- automatická klimatizácia THERMATIC,
- disky z fahkej zlatiny s priemerom 43,2 cm (17"),
- TEMPOMAT.

Viac na www.mercedes-benz.sk/glb

Mercedes-Benz
The best or nothing.

Divadlo podporili

Divadlo podporili

MESSINX

top privacy

NEOTEC

poistenie.sk

gaya®
neobmedzený internet

Hlavný mediálny partner

Mediálni partneri

TURIEC ONLINE

